

Vides konsultatīvās padomes (VKP) sēde

PROTOKOLS

LR Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija,
Rīga, Peldu iela 25,
409. telpa, plkst. 15:00

2020. gada 12.februāris

1. **Sēdes atklāšana**, Juris Jātnieks, Vides konsultatīvās padomes priekšsēdētājs
2. **Par Interreg EUROPE projektu PLASTEKO**, Aija Perševica, biedrība "Baltijas krasti";
3. **Par VKP darba grupām 2020. gadā**, Juris Jātnieks, Vides konsultatīvās padomes priekšsēdētājs;
4. **Par nodokļu sistēmas pilnveidošanas procesā par nodokļiem kas tieši skar ietekmes uz vidi; Par VARAM plānoto politikas dokumentu, normatīvo aktu, citu procesu gaitu valsts sektorā vides jomā, tanī skaitā par Vides politikas pamatnostādņu un Atkritumu apsaimniekošanas plāna izstrādes stadiju un VKP iesaistes iespējām**, Rudīte Vesere, VARAM Vides aizsardzības departamenta direktore
5. **Citi jautājumi**

Par apdraudējumu dabaszinātņu un bioloģijas zinātnes attīstībai Daugavpils Universitātē (DU) un tai piederošajā studiju un zinātnes centrā "Ilgas" saistībā ar Izglītības ministrijas plānoto augstskolu iekšējās pārvaldības modeļa maiņu, Elita Kalniņa, biedrība "Vides aizsardzības klubs"

Sēdē piedalās:

1. **Alvis Birkovs**, biedrība „Latvijas Makšķernieku asociācija”;
2. **Mairita Lūse**, biedrība “Zero Waste Latvija”;
3. **Elita Kalniņa**, biedrība “Vides aizsardzības klubs”;
4. **Jana Simanovska**, biedrība “Ekodizaina kompetences centrs”;
5. **Jānis Brizga**, biedrība „Zaļā brīvība”;
6. **Jānis Rozītis**, nodibinājums „Pasaules Dabas fonds”;
7. **Jānis Sprūds**, biedrība „Latvijas ezeri”;
8. **Juris Jātnieks**, nodibinājums “Teiču dabas fonds”;
9. **Kristīna Veidemane**, biedrība „Baltijas Vides forums”;
10. **Lelde Eņģele**, nodibinājums „Latvijas Dabas fonds”;
11. **Aija Perševica**, biedrība “Baltijas krasti”;
12. **Līga Strazdiņa**, biedrība „Latvijas Botāniķu biedrība”;
13. **Olga Meļņičenko**, biedrība „Latvijas Vides pārvaldības asociācija”;
14. **Viesturs Ķerus**, biedrība „Latvijas Ornitoloģijas biedrība”;

Sēdē nepiedalās:

1. **Anitra Tooma**, biedrība „Vides vārd”;
2. **Andis Liepa**, nodibinājums “Ķemeru Nacionālā parka fonds”;
3. **Andis Mizišs**, biedrība „Vides fakti”;
4. **Dace Āriņa**, biedrība “Latvijas Atkritumu saimniecības asociācija”;
5. **Jānis Ulme**, nodibinājums „Vides Izglītības fonds”;
6. **Valdis Bisters**, biedrība “Cleantech Latvia”;

Sēdi atklāj: Juris Jātņieks, VKP priekšsēdētājs.

Sēdi protokolē: Ilze Trušinska, Vides konsultatīvās padomes sekretāre

1. Sēdes atklāšana, Juris Jātņieks, Vides konsultatīvās padomes priekšsēdētājs

Juris Jātņieks informēja, ka šīs sēdes laikā ir jāpārrunā par VKP darba grupām – nepieciešams aktualizēt informāciju par VKP pārstāvniecību darba grupās un komisijās, kā arī izveidot savs darba grupu sarakstīņš iekšējai VKP izmantošanai plānojot ikdienas darbus.

2. Par Interreg EUROPE projektu PLASTEKO.

Aija Peršēvica informēja, ka Projekta “Atbalsts ES reģioniem plastmasas atkritumu mazināšanai un ierobežošanai” mērķi:

- Atbalstīt projekta pārstāvētās teritorijas izglītojot un informējot par praksē balstītiem risinājumiem plastmasa piesārņojuma un atkritumu ierobežošanā;
- Pieredzes apmaiņa veicot dažādu risinājumu izpēti plastmasa piesārņojuma un atkritumu ierobežošanas jomā;
- Vides aizsardzība, resursu efektivitātes palielināšana, inovāciju veicināšana, un negatīvās ietekmes uz vidi mazināšana;

Galvenie uzdevumi:

- Uzlabot atkritumu apsaimniekošanas plānošanu;
- Publisko iepirkumu procedūrās veicināt pakāpenisku atteikšanos no plastmasa iesaiņojuma;
- Atvieglot un veicināt alternatīvu plastmasa iepakojuma risinājumu un reversās loģistikas biznesa modeļa ieviešanu;
- Sekmēt ūdens piesārņojuma ierobežošanu un nodrošināt uzraudzību;

Projektā ir iesaistītas 8 partnervalstis.

Biedrība “Baltijas krasti” vēlas īstenot šo projektu, lai rastu pēc iespējas labākus rezultātus.

Viesturs Ķerus norādīja, ka daļa no minētajiem projekta uzdevumiem ir valsts pārziņā. Netika prezentācijā minēts par sadarbību ar Valsts vides dienestu.

Aija Peršēvica turpināja, ka pašlaik tiek ievākta pamatinformācija par visām tēmām un pēc tam attiecīgi veidotas un sasauktas darba grupas.

Jānis Sprūds jautāja par Austrijas pieredzi. Tur ir relatīvi mazi skaitļi par atkritumu apglabāšanu kā ir absolūtajiem skaitļiem Latvijas gadījumā un arī atkritumu dedzināšanas jomā

Aija Peršēvica atbildēja, ka Austrijā atkritumu sadedzināšanas apjoms ir ļoti minimāls.

Aija Peršēvica turpināja, ka šī prezentācija ir vairāk informatīvs materiāls, turpmāk tiks organizētas arī informatīvās darba grupas.

3. Par VKP darba grupām 2020. gadā.

Juris Jātņieks informēja, ka nepieciešams vienoties par VKP pārstāvju sadalījumu par darba grupām. Būtu nepieciešams izveidot interešu grupas, jo bieži vien VKP iekšienē ir ļoti daudz jautājumu, kurus ne vienmēr var pagūt izcirkulēt par visu VKP padomi kopumā. Uz doto brīdi ir sagatavots tikai šo interešu grupu uzmetums. Darba grupu izveide neizslēdz VKP kopējo VKP vēstuļu izcirkulēšanu VKP iekšienē, bet palīdzēs vairāk sistematizēt ikdienas darbu. Pēc kopīgām VKP diskusijām tika izveidots šāds iekšējo darba grupu saraksts:

Atkritumu darba grupa	Mairita Lūse; Dace Āriņa; Jānis Ulme, Elita Kalniņa, Jana Simanovska, Jānis Brizga, Jānis Rozītis, Līga Brūniņa, Jānis Sprūds,
Bioloģiskās daudzveidības (vai dabas) aizsardzības darba grupa	Lelde Enģele, Juris Jātņieks, Jānis Rozītis, Viesturs Ķerus, Līga Brūniņa, Līga Strazdiņa,
Ūdens un ūdens bioloģisko resursu pārvaldības darba grupa	Alvis Birkovs, Kristīna Veidemane; Jānis Ulme, Elita Kalniņa, Jānis Rozītis, Jana Simanovska, Jānis Sprūds,
Gaisa aizsardzības darba grupa	Aiga Kāla (deleģēta no LVPA), Elita Kalniņa, Jānis Sprūds,
Klimata un enerģētikas pārmaiņu darba grupa	Olga Meļņičenko, Jānis Brizga, Jānis Rozītis, Viesturs Ķerus, Līga Brūniņa, Mairita Lūse, Jānis Sprūds,
Ķīmisko vielu un pesticīdu darba grupa	Jana Simanovska, Jānis Sprūds, Mairita Lūse,
Fiskālo un ekonomisko instrumentu darba grupa	Jānis Brizga, Jānis Rozītis, Jana Simanovska, Juris Jātņieks, Līga Brūniņa, Jānis Sprūds,
Vides monitoringa darba grupa	Viesturs Ķerus, Jana Simanovska, Kristīna Veidemane, Olga Meļņičenko, Jānis Sprūds,

Juris Jātņieks norādīja, ka iekšēji nepieciešams vienoties un pārskatīt arī pirms kāda laika tapušo sarakstu par VKP pārstāvniecību citās padomēs, komisijās un darba grupās.

Nr.p.k.	Darba grupas padomes, komisijas nosaukums	Deleģētais pārstāvis	Atbildīgā institūcija
1	VRAA Latvijas Vides aizsardzības fonda padome	Viesturs Ķerus biedrība "Latvijas Ornitoloģijas biedrība"	VRAA
2	Rīcības programmas Eiropas Zivsaimniecības fonda atbalsta ieviešanai Latvijā 2014.-2020. gadam uzraudzības komiteja	Valērijs Gabrāns biedrība „Latvijas Makšķernieku asociācija” Kristīna Veidemane Biedrība „Baltijas vides forums”	LR Zemkopības ministrija
4	Atļauju izdošanas konsultatīvā padome	Rūta Bendere, biedrība „Latvijas Atkritumu saimniecības asociācija”	Valsts Vides dienests

		Aiga Kāla, biedrība "Latvijas Vides pārvaldības asociācija"	
5	Piekrastes sadarbības un koordinācijas grupa	Kristīna Veidemane, biedrība „Baltijas Vides forums” Lelde Eņģele, nodibinājums „Latvijas Dabas fonds”	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
8	Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas perioda Uzraudzības komiteja	Krista Pētersone, biedrība „Zaļā brīvība”	Finanšu ministrija
11	Lielo investīcijas projektu uzraudzības komiteja	Elita Kalniņa, biedrība „Vides aizsardzības klubs” Lelde Eņģele, nodibinājums „Latvijas Dabas fonds” Rūta Bendere, biedrība „Latvijas Atkritumu saimniecības asociācija”	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
12	Zaļā publiskā iepirkuma veicināšanas darba grupa	Jānis Brizga, biedrība „Zaļā brīvība”	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
13	Eiropas Savienības struktūrfondu un Kohēzijas fonda 2014.-2020.gada plānošanas perioda Uzraudzības apakškomitejā	Krista Pētersone, biedrība „Zaļā brīvība”; Inga Račinska, nodibinājums „Latvijas Dabas fonds”;	Finanšu ministrija
	Darba grupa par atkritumu apsaimniekošanas normatīvo aktu pilnveidošanu	Dace Āriņa, biedrība “Latvijas Atkritumu saimniecības asociācija Mairita Lūse, biedrība “Zero waste” Elita Kalniņa, biedrība “Vides aizsardzības klubs”	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
15	Ķīmiskās pārvaldības darba grupa	Jana Simanovska, biedrība „Ekodizaina kompetences centrs”	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
16	Latvijas lauku attīstības programma 2014. - 2020. gadam Uzraudzības komiteja	Juris Jātņieks, Teiču dabas fonds	Zemkopības ministrija
17	Jūras vides monitoringa padome	Kristīna Veidemane biedrība „Baltijas vides forums”/ Jānis Ulme, nodibinājums „Vides Izglītības fonds”	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības

			ministrija
19	Dabas skaitīšanas projekta Uzraudzības grupa	Elita Kalniņa, biedrība “Vides aizsardzības klubs”, Kristina Veidemane, biedrība “Baltijas Vides forums”, Jānis Rozītis, nodibinājums “Pasaules Dabas fonds” un Alvis Birkovs biedrība “Latvijas Makšķerņu asociācija”	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
20	Cilvēka biomonitoringa padome	Jana Simanovska, biedrība „Ekodizaina kompetences centrs”	Koordinējoša institūcija, Veselības ministrija
21	NAP 2021-2027 darba grupa	Janis Rozītis, Pasaules Dabas fonds, Viesturs Ķerus, Latvijas Ornitoloģijas biedrība	Pārresoru koordinācijas ccentrs

Viesturs Ķerus norādīja, ka attiecībā uz viņa dalību VRAA Latvijas Vides aizsardzības fonda padomes sastāvā informēja, ka arī turpmāk vēlētos turpināt darbību šajā padomē. Tā kā Latvijas Ornitoloģijas biedrība sniedz projekta pieteikumus, ir šīs situācijas, kad nav iespēju izteikties interešu konflikta sakarā. Bet šādu situāciju ir samērā maz.

Alvis Birkovs ieteica iespējams var mainīt pārstāvniecību un izvirzīt Jāni Rozīti no Pasaules dabas fonda.

Jānis Rozītis minēja, ka nevar tikt deleģēts, jo darbojās jau VRAA Latvijas Vides aizsardzības fonda konsultatīvās padomes sastāvā.

Alvis Birkovs norādīja, ka tomēr ļoti būtiski ir Viestura Ķerus līdzšinējā pieredze šīs padomes sastāvā. Svarīgi, lai tiktu aizstāvētas citu biedrību intereses.

Lēmums:

VKP sēdes klātesošie nolemj, ka Viesturs Ķerus turpina darbu VRAA Latvijas Vides aizsardzības fonda padomē, pārstāvēt Vides konsultatīvo padomi.

- 4. Par nodokļu sistēmas pilnveidošanas procesā par nodokļiem kas tieši skar ietekmes uz vidi; Par VARAM plānoto politikas dokumentu, normatīvo aktu, citu procesu gaitu valsts sektorā vides jomā, tanī skaitā par Vides politikas pamatnostādņu un Atkritumu apsaimniekošanas plāna izstrādes stadiju un VKP iesaistes iespējām.**

Rudīte Vesere informēja, ka par šajā gadā plānotie darbi vides aizsardzības jomā ir samērā daudz. Ir vairāki politikas plānošanas dokumenti, kur ir jāuzsāk un jāpabeidz to izstrāde. Notiek pēdējā saskaņošana Gaisa piesārņojuma samazināšanas rīcības plānam 2019. -2030. gadam. Vajadzētu februārī vēl pagūt iesniegt apstiprināšanai Ministru kabinetā. Vēl divi būtiski dokumenti ir Vides politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam, kur uzsākts darbs, bet ātrāk par marta vidu dokumenta projekts nebūs pieejams. Kad dokuments būs apspriežams tiks iesaistīta arī VKP kopējā dokumenta izstrādes darbā. Otrs būtiskais dokuments Atkritumu apsaimniekošanas plāns 2021.-2027. gadam, izstrādes procesā ar to varētu iepazīstināt marta mēnesī. Ar atkritumu apsaimniekošanu cieši saistīts ar Informatīvo ziņojumu par Latvijas pāreju uz aprites ekonomiku. Pēc saņemtajiem komentāriem mainīsies dokumenta formāts.

Dokuments saistīts ar finansējuma piesaisti un nākamo politikas plānošanas periodu, tanī skaitā ar ES fondiem, līdz ar to nepieciešams, lai dokuments būtu izstrādāts līdz jūlija beigām. Ar investīciju piesaisti no fondiem ir saistīts arī ir ūdeņu izvērtējums, investīciju nepieciešamību tieši ūdens sektorā. Ir jāizstrādā 7 likumprojekti, kas saistīti ar Administratīvā kodeksa pārkāpumu pārņemšanu un iestrādāšanu, no kuriem viena daļa jau ir akceptēta un pārējie vēl ir procesā. Notiek intensīvs darbs pie MK noteikumu "Depozīta sistēmas piemērošanas kārtība" projekta izstrādes. Sabiedriskajai apspriešanai tiks publiskots tuvāko dienu laikā. Attiecībā uz nodokļu reformu šajā sakarā paredzēti grozījumi Dabas resursu nodokļa likumā. Paredzētas nodokļa likmes maiņas, atcelt arī atsevišķus atbrīvojumus par CO2 emisijām un kūdru. Paredzēts turpināt paaugstināt nodokļu likmes par atkritumu apglabāšanu un sadzīves atkritumu. Plānots pārskatīt nodokļu likmi attiecībā uz transportu, ir izstrādāts pētījums un rezultātā pieņemts lēmums par emisijām gaisā un arī par piesārņojošām darbībām, un šīs likmes laika gaitā pieaugs.

Jānis Rozītis jautāja, cik tālu šobrīd ir ar nodokļu procesu, vēlme ir no VKP līdzdarboties šajā procesā?

Rudīte Vesere norādīja, ka FM ir apkopojusi veselu rindu dažādas idejas, kas būtu kā pildāmie uzdevumi ministrijām. Šis apspriešanas process vēl turpināsies.

Jānis Rozītis jautāja, ja VKP ir kādas idejas vai viedoklis šajā sakarā jāvēršas pie VARAM vai FM?

Rudīte Vesere norādīja, ja runa ir par vides un dabas resursu nodokļiem, tad jāvēršas pie VARAM, ja runa par citiem nodokļiem tad noteikti pie FM.

Jānis Sprūds norādīja, ka attiecībā uz dabas resursa nodokli, tad ir vērojama neatbilstība starp apglabāšanu, starp emisijām ūdenī un gaisā.

Rudīte Vesere norādīja, ka nepieciešami konkrēti priekšlikumi, kurus attiecīgi var apspriest.

Kristīna Veidemane jautāja kā ar minerālmēsliem un iespēju tiem uzlikt akcīzes nodokli vai dabas resursu nodokli?

Rudīte Vesere atbildēja, ka īsti formulējumam nav nozīmes vai tas tiek definēts kā akcīzes vai dabas resursu nodoklis. Iepriekš jau šajā sakarā ir notikušas diezgan daudz diskusijas. Attiecīgi būtu jāsaprot kā tas risināms ar Zemkopības ministriju un lauksaimniekiem.

Kristīna Veidemane norādīja, ka līdzīgi ir ar pesticīdiem - būtu apliekams ar akcīzes vai dabas resursu nodokli.

Juris Jātnieks norādīja, ka par šiem diviem būtu nepieciešams sagatavot no VKP viedokli un nosūtīt vēstuli FM.

Jana Simanovska jautāja, kura ministrija būtu, kas saņemtu šos ieņēmumus?

Lelde Eņģele aicināja pastāstīt par jauno ES fondu plānošanas periodu. Cik tālu ir ar šo procesu? Vai jaunās VPP nav saistītas ar finansējuma plānošanu?

Rudīte Vesere atbildēja, ka attiecīgi uz fondu plānošanu tad procesi Eiropas līmenī noslēgsies vasarā. Varētu cerēt, ka finansējums būs pieejams atkritumu apsaimniekošanai (netiks

finansējuma novirzīts atkritumu poligoniem un uzglabāšanai, tāpat arī sadedzināšanai) ūdeņu resursu saglabāšanai, monitoringam.

Jānis Brizga jautāja par Partnerības līgumu Eiropas Savienības investīciju fondu vai tas ir izstrādes stadijā?

Rudīte Vesere atbildēja, ka ir izstrādes stadijā, bet korektāk būtu par šo vairāk jautāt Investīciju departamentam.

Rudīte Vesere norādīja, ka attiecībā uz depozīta sistēmas likumprojektu, VAD varētu painformēt kādā no VKP sēdēm. Dokuments tiks apspriests ar visām mērķa grupām.

Jānis Rozītis norādīja, ka iespējams nākamajā VKP sēdē varētu jau par šo runāt!

Rudīte Vesere informēja, ka MK noteikumu projektu VSS plānots izsludināt š.g. 5.martā

Jānis Sprūds jautāja, vai ir paredzēti kaut kāda veida aizliegumi depozīta sistēmas sakarā, kā, piemēru minot dzēriena iepakojumu, kas kvalificējas depozītā krāsainā plastmasa kategorijā. Tā ir patērētāju krāpšana un ļoti apgrūtinā pārstrādi.

Rudīte Vesere atbildēja, ka runājam par krāsaino plastmasu tad iespējams to varētu neiekļaut depozīta sistēmā.

5. Citi jautājumi.

Elita Kalniņa informēja, ka Šobrīd, atbilstoši izstrādātajai IzM tipoloģijai, Daugavpils Universitātei, kas principā ir vadošā bioloģijas un vides zinātnes pētniecībā, ir viena no Latvijas zaļākajām augstākās izglītības iestādēm, draud universitātes statusa zaudēšana. Kā iemesls ir tas, ka DU neatbilst vienam no jaunās augstskolu tipoloģijas kritērijiem - 4000 studējošo. Šāds kritērijs ir tehnisks, nekad nav bijis raksturīgs DU un neatspoguļo mācību iestādes kvalitāti. 2012. gadā pēc prof. A. Barševska ierosmes ar Eiropas Savienības atbalstu atjaunota Ilgu pils Baltkrievijas pierobežā, kas ir augstskolas ārpus pilsētas studiju un pētniecības centrs. Tur ierīkots Koleopteroloģisko (vaboļu – Red.) pētījumu centrs un bioloģijas, vides zinātnes un skolotāju programmu lauka prakšu vieta, modernākā Baltijā. Ilgās atrodas Baltijā lielākā vaboļu kolekcija ar vairāk nekā 200 000 eksemplāru – 13 000 sugu no visas pasaules. Iegādāts "Zeiss" rentgen mikrotomogrāfs, pirmais tāds Baltijā un otrs Austrumeiropā, ar kuru var, piemēram, pētīt dzintarā ieslēgtās vaboles, nebojājot paraugus u.c. Latvijas un bioloģijas zinātnei nozīmīgas iestrādes.

Elita Kalniņa informēja, ka pastāv apdraudējums dabaszinātņu un bioloģijas zinātnes attīstībai Daugavpils Universitātē (DU) un tai piederošajā studiju un zinātnes centrā "Ilgas" saistībā ar Izglītības ministrijas plānoto augstskolu iekšējās pārvaldības modeļa maiņu".

Sēdes pārstāvji norādīja, ka jautājums, kā arī jānoskaidro detalizētāka informācija par šo.

Nākamā VKP sēde 3. marts

VKP sēdes vadītājs

/Juris Jātnieks /

VKP sēdes protokoliste

/Ilze Trušinska/